

quos Sinas imitantur, ac sarcophagos adhibent, nullo tamen modo simul cum demortuis vivos aliquos in rogum conjiciunt, quod facere Indi solent, hoc enim barbarum, atque hominum moribus indignum rentur Sinæ.

*Gentis
indoles.*

Sunt hujus provinciæ populi viribus, atque animo ceteris Sinis superiores, minus que pugnæ atque armorum metu terroristur, ad pugnam etiam elephantes docent ac adhibent: comes etiam sunt ac faciles, atque imprimis humani, ad Christiana sacra suscipienda multis aptiores: & quamvis propter immensam distantiam, temporumque ac bellorum turbas & injurias, nulli haec tenus ex patribus nostris hanc provinciam ingressi sint, ut saepius habuere in votis, ac non semel tentarunt; non paucos tamen ex ea oriundos salutaribus baptismatis aquis lustravimus, eos nimirum, qui vel præfecti, ubi nostri degebant, per reliquas geregant officium, vel ad gradus litteratorum suscipiendos in regiam subinde adventabant; & sane si qui ex aliis Sinis susceptam fidem bonis probarunt, confirmaruntque moribus, ii fuere Junnani, qui magnam omnino nobis concitavere spem fore ut non exigui colligantur fructus, si quandoque illorum terras Euangelii sancta lex & lux, Catholicaque fides penetraret: albæ omnino sunt regiones ad messem, sed operarii nimium pauci, quos faxit Deus, ut mittat aliquando tandem copiosiores in messem suam, & ad latissimos hosce campos melius excolendos.

*Quando
subjugati
a Sinis?*

*Geogra-
phici stu-
di speci-
men, ac
M. Paul-
lus Ve-
netus
vindica-
tus.*

Qui primus hasce terras invasit, fuit Imperator Xius Cinæ familæ auctor; sed paulo post iterum deficiente, à felicissimo ac fortissimo Hanæ familæ capite, Hiaouuo debellatae, ac subactæ sunt; quin & Tartari Juenæ familæ multis deductis coloniis non parum eas ornarunt: unde quam plurima in hac provincia sunt, quæ Marcus Paulus Venetus attingit, haec tenus aut perperam, aut parum ab Europæis intellecta, tum quia ignotis de iis usus est nominibus, tum quod nullo certo servato ordine, sed quasi per saltus ac interrupta res suas describat, vix umquam additis certis signis, ex quibus colligi, de quibus loquatur, possit, multarum rerum Sinensium, linguaeque ac characterum ignarus; qua in re aliquid me, tum de rebus Geographicis, (quarum studium, quantum à nostris perfici possit, luculentum satis specimen hoc opere me dedisse puto) tum de Serenissima Venetorum Republica meritum credo, quod nobilissimum illius Patri-

tium, à falsitatis aliarumque impactarum illi calumniarum notis exemerim, quamvis hi accusatores reprehensione potius digni fuerint, atque etiamnum sint, quod ea, quæ non intelligunt, tam leviter damnent; sed hisce relictis, ad urbes reliquas veniamus.

Prima Urbs sive Metropolis

J U N N A N.

Est huic metropoli nomen idem, quod *Nomen et antiquitas* toti Provinciæ, quod Austrum nubium sonat: prima hujus regionis mentio reperitur sub Çú regibus, qui partem Borealiorem obtinuerant, vocabaturque Tien regnum, nomine ab ingenti lacu, quem includebat, desumpto. Prima urbis hujus memoria reperitur sub Hana familia, ac tum quidem civitas tantum erat, Yecheu dicta; sed mox illius nomen in Junnan mutatum, cum mirabiles quasdam nubes, mira colorum varietate illustres, cum per hasce terras vagaretur, observasset in iis Hiaovus Imperator: Cynus Nincheu dixit, Tanga familia Nauning, mox, quia conservare vix potuit ob nimiam distantiam, in sex dynastias totum territorium divisit, totidem ibi statutis, qui annum tributum penderent, Dynastis; at Juena familia omnibus devictis, Chungking urbem nominavit, Taiminga antiquum Junnan nomen restituit. Regit autem civitates omnino tredecim: 1 Junnan, 2 Fumin, 3 Yleang, 4 Caoming, 5 Cynning, 6 Queihoa, 7 Chingcung, 8 Ganning, 9 Loçu, 10 Lofung, 11 Quen- yang, 12 Sanp'ao, 13 Ymuen.

Est hujus urbis territorium per amœnum ac fertile, præclaris montibus, ac præstantibus aquis celebre, hinc inde in colliculos asurgens, mox in longam, latamque diffusa planiciem regio: cœli temperie, fontibus, ingeniorumque excellentia, corporum robore, rerum omnium ubertate varietateque commendanda. Urbs ipsa est, quæ cum maximis, ac nobilissimis hujus extremæ Asiæ hærid immerito certet; mercimoniis, opibusque florens, splendore ædificiorum, fano rum mole ac pulchritudine superba; immensum complectens vicorum spatiū, situm etiam jucundum ad Borealem ripam magni Tien lacus, qui urbis moenia, qua ad occidentem vergunt, lambit; inde deducti in urbem canales navibus iter præbent: intra moenia etiam mons est idolorum fanis, publicis ac privitis ædificiis, hortis ac sylvis visendus.

In